

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. Vtrum possit vnum remitti sine alio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

ARTICVLVS IIII.

Utrum possit per penitentiam unum peccatum sine alio remitti.

2. q. 9. ar. 2. & 3. di. 36. ar. 1. & 4. di. 35. q. 1. ar. 2. q. 1. corp. & disto. q. 2. ar. 1. q. 2. cor. & disto. q. 2. ar. 5. q. 3. ad 1. Homil. 10. Ezech. circa medium. In psal. 118. serm. 18. in prin. tom. 4. referret de consec. di. 3. c. 1. conuol. 2. 10.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur quod possit per penitentiam unum peccatum sine alio remitti. De n. Amos 4. Plui super vnam ciuitatem, & super alteram ciuitatem non plui: pars vna compluta est, & pars super quam non plui, aruit, quod exponens Greg. super Ezech. dicit, Cum ille qui proximum odit, ab alijs utijs se corrigit, una cadetq; ciuitas ex parte copluitur, & ex parte arida manet: quia sunt qui cum quadam iustia reserant, in alijs grauiter perdurat: ergo potest unum peccatum per penitentiam dimitti sine alio.

¶ 2. Præ. Ambr. † dicit super Beati immaculati in via. Prima consolatio est, quia non obliuiscitur misericorditer Deo, secunda per penitentiam, ubi, & si fides desit, poena satisfacit, & releuat. Potest ergo aliquis releuari ab aliquo peccato, manente peccato infidelitatis.

¶ 3. Præ. Eorum quæ non necesse est esse simul, unum potest auferri sine alio: sed peccata (ut in secunda parte habitum est. *) non sunt connexa, & ita unum eorum potest esse sine alio: ergo etiam unum eorum potest remitti sine alio per penitentiam.

¶ 4. Præ. Peccata sunt debita, quæ nobis relaxari petimus, cum dicimus in oratione dominica, Dimitte nobis debita nostra &c. sed homo quædoque dimittit unum debitum sine alio: ergo etiam Deus per penitentiam dimittit unum peccatum sine alio.

¶ 5. Præ. Per dilectionem Dei relaxantur hominibus peccata, secundum illud Hier. 31. In charitate perpetua dilexi te, ideo attraxi te miserans: sed nihil prohibet, quin Deus diligat hominem quantum ad unum, & sit ei offensus quantum ad aliud, sicut peccatorem diligit quantum ad naturam: odit autem quantum ad culpam. ergo uidetur possibile, quod Deus per penitentiam remittat unum peccatum sine alio.

In lib. de ueritate, & falsa penitentia, c. 6. par. 2. ante medium to. 4.

D. 101.

Q. 101. ar. 7. & 11. ar. 2.

Art. proced.

In li. de ueritate, & falsa penitentia, c. 6. non longe a fine to. 4.

SED CONTRA est, quod Aug. * dicit in li. de penitentia, Sunt plures quos penitet peccasse, sed non omnino, referuantes sibi quadam in quibus delictentur: non animaduertentes, Dominum simul mutum & surdum a demonio liberasse, per hoc docens nos nunquam nisi de omnibus sanari.

RESPON. Dicendum, quod impossibile est per penitentiam unum peccatum sine alio remitti. Primo quidem, quia peccatum remittitur in quantum tollitur Dei offensam per gratiam. Vnde in secunda parte habitum est, * quod nullum peccatum potest remitti sine gratia: omne autem peccatum mortale contrariatur gratiæ, & excludit eam. Vnde impossibile est, quod unum peccatum sine alio remittatur. Secundo, quia (sicut ostensum est *) peccatum mortale non potest sine uera penitentia remitti, ad quam pertinet deserere peccatum, in quantum est contra Deum: quod quidem est commune omnibus peccatis mortalibus: ubi autem est eadem ratio, & idem effectus. Vnde non potest esse uere penitens, qui de uno peccato penitet, & non de alio. Si enim displiceret ei illud peccatum, quia est contra Deum super omnia dilectum (quod requiritur ad rationem ueræ penitentia) sequeretur quod de omnibus peccatis peniteret. Vnde sequitur, quod impossibile sit unum peccatum per penitentiam remitti sine alio. Tertio, quia hoc esset contra perfectionem misericordiae Dei, cuius perfecta sunt opera, ut dicit Deut. 32. unde cuius miseretur, totaliter miseretur. & hoc est quod Aug. * dicit in lib. de penitentia. Quædam impietas infidelitatis est, ab illo qui iustus,

& iustitia est dimidiam sperare ueniam. AD PRIMUM ergo dicendum, quod illud uerbum Greg. non est intelligendum quantum ad remissionem culpæ, sed quantum ad cessationem ab actu: quia interdum ille qui plura peccata consuevit committere, deserit unum, non tamen aliud: quod quidem fit auxilio diuino: quod tamen non pertingit usque ad remissionem culpæ.

AD SECUNDUM dicendum, quod in uerbo illo Amb. Fides non potest accipi, quia creditur in Christum: quia ut Aug. * dicit super illud Ioan. 15. Si non uenisset, & locutus es non fuisset, peccatum non haberet. Infidelitatis hoc enim est peccatum, quod tenetur cuncta peccata: sed accipitur fides pro conscientia: quia interdum per penas, quas quis patitur sustinet, consequitur remissionem peccati, cuius conscientiam non habet.

AD TERTIVM dicendum, quod peccata quamuis non sint connexa, quantum ad conversionem ad bonum commutabile, sunt tamen connexa quantum ad aconversionem a bono incommutabili, in qua conueniunt omnia peccata mortalia. & ex hac parte habent rationem offensæ: quæ oportet per penitentiam tolli.

AD QUARTUM dicendum, quod debitum exterioris rei (puta pecuniæ) non contrariatur amicitia, ex qua debitum remittitur: & ideo potest unum dimitti sine alio: sed debitum culpæ contrariatur amicitia: & ideo una culpa uel offensam non remittitur sine altera: ridiculum enim uideretur, quod etiam ab homine aliquis ueniam peteret de una offensa, & non de alia.

AD QUINTUM dicendum, quod dilectio qua Deus diligit hominis naturam, non ordinatur ad bonum gloriæ, a quo impeditur homo per quodlibet peccatum mortale: sed dilectio gratiæ per quam fit remissio peccati mortalis, ordinat hominem ad uitam æternam, secundum illud Rom. 6. Gratiæ Dei, uita æterna. Vnde non est similis ratio.

ARTICVLVS IIII.

Utrum remissa culpa per penitentiam remaneat reatus poenæ.

Super Quaestione 86. Articulum 4.

AD QUARTUM sic proceditur. AVT quod remissa culpa per penitentiam, non remaneat reatus poenæ. Remota enim causa, remouetur effectus: sed culpa est causa reatus poenæ: ideo enim est aliquis dignus poenâ, quia culpam commisit. ergo remissa culpa, non potest remanere reatus poenæ.

¶ 2. Præ. Sicut Apostolus dicit Ro. 5. Donum Christi est efficacius quam peccatum: sed peccando homo simul incurrit culpam, & poenæ reatum. ergo multo magis per donum gratiæ, simul remittitur culpa, & tollitur poenæ reatus.

¶ 3. Præ. Remissio peccatorum fit in penitentia per uirtutem passionis, secundum illud Rom. 3. Quæ proposuit Deus propitiatorem, per fidem in sanguine ipsius, propter remissionem præcedentium delictorum: sed passio Christi est sufficienter satisfactoria, pro omnibus peccatis, ut supra habitum est. * non ergo post remissionem culpæ remanet aliquis reatus poenæ.

In articulo eiusdem quaestio, in responsione ad primum, pro quanto ibi dicitur, quod remissio peccati mortali remanet ordinata conuersio ad commutabile bonum, pro qua debetur reatus poenæ temporalis, ad uerte sententiam hanc intelligi de possibili, & quo ad inordinationem: non autem necessesse est remanere huiusmodi conuersione, sed potest simul totum tolli. Et similiter dato quod non totum sit sublatum, non est necesse remanere ipsam conuersionem, sed in ordinatione, quæ fuit ipsius conuersionis. Potest enim qui peccato auaritiæ deliquit, ante remissionem peccati dimittis auaritiæ actibus & inclinationibus, in oppositos actus conuerti, & tunc apparet, quod adueniente gratia remittente peccatum prioris auaritiæ, non remanet

Tract. 4. in Ioan. inter pri. & uel. tom. 9.

Supra q. 67. ar. 3. ad 3. & q. 69. ar. 10. ad 3. & 4. di. 14. q. 1. ar. 10. & 10. 11. 12. 4. Et Heb. 6.

Q. 86. 8. 9. & 9. 7. 1. 1. 1.